



UNIWERSYTET MEDYCZNY

IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU

Katedra I Klinika Chorób Zakaźnych, Chorób Wątroby
i Nabytych Niedoborów Odpornościowych

prof. dr hab. n. med. **Małgorzata Inglot**

Wrocław, dnia 27 lipca 2026 r.

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
Dr n.med. Andrzeja Załęskiego
przeprowadzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym w sprawie
nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i
nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne
na wniosek Rady Dyscypliny Nauk Medycznych
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Ocenę przeprowadzono zgodnie z wymogami ustawy z dnia 20
lipca 2018r Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce art. 219

Sylwetka Kandydata

Dr n.med. Andrzej Załęski w 2009 roku ukończył studia i uzyskał dyplom lekarza z wyróżnieniem na II Wydziale Lekarskim Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W pierwszych latach po ukończeniu studiów rozwijał swoją karierę lekarską i naukową w obszarze pediatrii. W latach 2013- 2015 był zatrudniony jako asystent w Klinice Gastroenterologii i Żywienia Dzieci Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego a następnie w latach 2015-2019 jako asystent i wykładowca w Klinice Pediatrii z Oddziałem Obserwacyjnym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Od 2019 roku pracuje jako adiunkt i asystent w Klinice Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii Warszawskiego Uniwersytetu

Medycznego i równolegle jako starszy asystent w Wojewódzkim Szpitalu Zakaźnym w Warszawie.

W 2018 roku Kandydat uzyskał stopień doktora nauk medycznych. Tytuł rozprawy doktorskiej: „Ocena współwystępowania nadmiernej wiotkości tkanki łącznej i zaparcia czynnościowego w populacji dziecięcej”. Promotorem pracy był prof. dr hab. Piotr Albrecht, promotorem pomocniczym dr n. med. Agnieszka Gawrońska a recenzentami byli prof. dr hab. Artur Mazur i dr hab. Agnieszka Szlagatys-Sidorkiewicz, prof. Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Stwierdzam, że została spełniona przesłanka, o której mowa w art. 219 ust.1. pkt 1. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”, dotycząca posiadania przez Kandydata stopnia doktora

Ocena cyklu publikacji zgłoszonych jako podstawa prowadzonego postępowania habilitacyjnego

Osiągnięciem naukowym, będącym podstawą prowadzonego postępowania habilitacyjnego, jest sześć publikacji pod wspólnym tytułem „**Wpływ mutacji lekooporności HIV-1 oraz parametrów immunologicznych na wybrane aspekty leczenia antyretrowirusowego**”.

Wszystkie prace z cyklu to prace oryginalne, które zostały opublikowane w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym z współczynnikiem oddziaływania (IF) od 1.7 do 4.9. Sumaryczny IF tych prac wynosi 18.2 a w punktacji MNiSW 375 punktów. W czterech z nich Kandydat jest pierwszym autorem a w dwóch pozostałych autorem korespondującym. Według załączonych oświadczeń wkład Habilitanta w powstanie każdej publikacji z cyklu był wiodący.

Wszystkie publikacje cyklu zawierają informacje o zatwierdzeniu przeprowadzonych badań przez Komisję Bioetyczną Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego i numerach posiadanych przez Autora zgód Komisji.

Głównym celem naukowym, jaki postawił sobie Kandydat była ocena zmian w epidemiologii molekularnej zakażeń HIV-1 w Polsce- zbadanie częstości występowania dotychczas rzadko stwierdzanych subtypów wirusa zawierających mutacje lekooporności oraz określenie ich wpływu

na skuteczność terapii antyretrowirusowych w tym nowoczesnych terapii dwulekowych i długo działających. Zagadnień tych dotyczą pierwsze cztery prace z cyklu. Dodatkowo, w dwóch kolejnych publikacjach, oceniono jaki jest, u osób leczonych antyretrowirusowo, związek między parametrami immunologicznymi a zaburzeniami gospodarki lipidowej oraz wybranymi markerami zapalnymi i jaki jest ich wpływ na ryzyko śmiertelności długoterminowej.

Omówienie prac wchodzących w skład cyklu

W pracy *Changes in Primary HIV-1 Drug Resistance Due to War Migration from Eastern Europe* zebrano wyniki przekrojowego badania przeprowadzonego w latach 2020-2022 i obejmującego 117 osób. Zbadano strukturę subtypową HIV-1 oraz określono częstość występowania pierwotnych mutacji oporności na nukleozydowe i nienukleozydowe inhibitory odwrotnej transkryptazy i inhibitory proteazy w czasie napływu migrantów wojennych z Europy Wschodniej. Wykazano zwiększone ryzyko transmisji subtypu A w populacji migrantów wojennych- częstość występowania subtypu A w populacji pacjentów pochodzenia ukraińskiego była statystycznie istotnie większa niż w populacji polskich. Jednocześnie nie stwierdzono wzrostu częstości transmisji szczepów wielolekoopornych.

Kolejna praca *Drug Resistance Mutations (DRMs) for Long-Acting Injectable Cabotegravir and Rilpivirine (CAB/RPV LAI) in the HIV-1 Subtype A6 Epidemic in Poland* zawiera wyniki wieloośrodkowego badania przekrojowego przeprowadzonego w latach 2023-2024 w grupie obejmującej 357 pacjentów. Dokonano analizy struktury subtypowej oraz częstości występowania mutacji oporności na kabotegrawir i ryłpiwiryne, leków stosowanych w iniekcyjnej terapii długo działającej a także w profilaktyce przedekspozycyjnej. Polimorfizm L74I, potencjalnie zwiększający ryzyko niepowodzenia terapii kabotegrawirem, stwierdzono u 87% osób zakażonych sub-subtypem A6. U około 40% badanych wykazano obecność mutacji oporności na kabotegrawir lub ryłpiwiryne bądź zakażenie sub-subtypem A6 z polimorfizmem L74I; u 4,5% współwystępowały oba czynniki ryzyka. Wyniki te wskazują, że w sytuacji narastającej częstości sub-subtypu A6 u znacznej części pacjentów może wzrastać ryzyko niepowodzenia terapii długo działającej.

W trzeciej publikacji *The Epidemiology of HIV-1 Resistance to Two-Drug*

Regimens in Multicenter Cohort from Poland – A Cross-Sectional Study porównano częstość występowania pierwotnych głównych mutacji wobec co najmniej jednego leku w grupie osób nieleczonych z grupą pacjentów z niepowodzeniem terapii lub po jej przerwaniu. Stwierdzono, że pierwotna oporność na schematy dwulekowe u osób wcześniej nieleczonych występuje rzadko (0,7–4,4%). Natomiast w populacji z niepowodzeniem leczenia nabyta oporność dotyczy znacznie większego odsetka i sięga 16,7–23,3%. Jest to obserwacja ważna z praktycznego punktu widzenia wskazująca na potrzebę zalecania wykonania badania genotypowania genu integrazy przy wdrażaniu dwulekowej terapii u pacjentów po wcześniejszym niepowodzeniu terapii.

Czwarta praca (opublikowana w najwyżej punktowanym czasopiśmie IF 4.9, MNiSW 140) *No Association Between HIV-1 Subtype and Primary Resistance Mutations with CD4 Reconstitution During Effective Antiretroviral Treatment* zawiera wyniki 48 tygodniowej obserwacji procesu odbudowy immunologicznej u pacjentów po wdrożeniu pierwszej terapii antyretrowirusowej. Nie wykazano wpływu subtypu HIV-1 (subtyp A wykazano u 22% badanych) oraz obecności pierwotnych mutacji lekooporności (występujących u 57% badanych) na normalizację liczby limfocytów CD4+ i normalizację stosunku CD4+/CD8+. Wyniki wskazują, że badane czynniki wirusologiczne nie determinują jakości odbudowy immunologicznej.

Dwie ostatnie publikacje dotyczą również bardzo istotnych, ale nie wirusologicznych aspektów terapii antyretrowirusowej i skupiają się na ocenie zależności między parametrami immunologicznymi, markerami zapalnymi i profilem lipidowym, oraz ich wpływem na śmiertelność długoterminową.

W pracy *Changes in the lipid profile in people with HIV after one year of antiretroviral therapy – the significance of immune parameters* oceniono zmiany profilu lipidowego po roku skutecznej terapii antyretrowirusowej w zależności od wyjściowych parametrów immunologicznych. Wykazano, że niska wyjściowa liczba limfocytów CD4+ (<200/uL) wiązała się z niekorzystnymi zmianami w profilu lipidowym zarówno w momencie rozpoznania, jak i po roku leczenia. Obserwacja ta potwierdza, że stopień zaawansowania immunosupresji w chwili rozpoczęcia terapii może mieć znaczenie w nasileniu późniejszych

zaburzeń metabolicznych.

Natomiast publikacja *Proinflammatory Biomarkers and Clinical Factors Associated with Long-Term Mortality in People with HIV* podsumowuje wyniki bardzo cennej, bo wieloletniej (średnio ponad 12-letniej) obserwacji kohorty 72 hospitalizowanych pacjentów, w której oceniono wpływ na długoterminową śmiertelność chorych różnych parametrów immunologicznych, lipidowych, biomarkerów zapalnych i innych czynników klinicznych. Niezależnymi czynnikami wpływającymi na ryzyko zgonu były w analizowanej grupie koinfekcja HCV oraz podwyższone stężenia CRP, PCT i VCAM-1. Wskazuje to na znaczenie przewlekłej aktywacji zapalnej jako ważnego czynnika prognostycznego. Wyniki mogą zachęcać do rozszerzenia panelu diagnostycznego stosowanego w monitorowaniu skuteczności leczenia antyretrowirusowego o wybrane biomarkery stanu zapalnego.

Podsumowanie

W ciągu ostatnich lat w Europie, a także i w Polsce, obserwuje się zwiększoną częstość występowania zakażeń subtypami HIV-1 innymi niż dotychczas dominujący subtyp B. W Polsce rośnie częstość występowania sub-subtypu A6, co wynika między innymi z migracji ludności, w tym szczególnie z napływem pacjentów z Ukrainy, gdzie subtyp ten jest rozpowszechniony. Może to przekładać się na zwiększające się ryzyko niepowodzeń terapii antyretrowirusowej, gdyż subtyp A6 z polimorfizmem L74I charakteryzuje się mutacjami warunkującymi lekooporność. Zjawiska te wydają się być szczególnie istotne w kontekście coraz szerszego wprowadzania do praktyki klinicznej nowych schematów terapeutycznych zawierających mniejszą liczbę substancji czynnych, w tym długo działających terapii dwulekowych podawanych w postaci iniekcji. Zainicjowanie przez Kandydata wielośrodkowych badań obejmujących osoby żyjące z HIV leczone w ośrodkach centralnej i wschodniej Polski, stworzenie kohorty RESI-POL i poddanie wnikliwej analizie zmian w molekularnej epidemiologii HIV-1 w tym ocena częstości występowania subtypów zawierających mutacje lekooporności jest wyrazem podążania przez Kandydata za aktualnymi wyzwaniami i zasługuje na duże uznanie.

Cykl prac jest spójny tematycznie gdyż dotyczy różnych aspektów, które mogą istotnie wpływać na właściwy wybór i prowadzenie skutecznej

terapii antyretrowirusowej. Cztery pierwsze prace są podsumowaniem wielośrodkowych badań Autora i skupiają się na ocenie zjawisk molekularno-epidemiologicznych, jakie zachodzą w ostatnich latach w populacji osób żyjących z HIV w Polsce i na wpływie tych zmian na długoterminową skuteczność terapii antyretrowirusowej. Dwie ostatnie prace wychodzą poza aspekty wirusologiczne i są cennym dopełnieniem osiągnięcia naukowego.

Uzyskane wyniki badań i wnioski przedstawione przez Habilitanta stanowią oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wnoszą istotny wkład w rozwój nauk medycznych w obszarze chorób zakaźnych. Szczególnie godnym podkreślenia jest fakt, że oryginalne wyniki przeprowadzonych badań mają implikacje dla codziennej praktyki klinicznej i mogą znaleźć praktyczne zastosowanie w opracowywaniu i aktualizacji rekomendacji dotyczących optymalnego wyboru schematów terapii antyretrowirusowej oraz jej monitorowania.

Stwierdzam, że została spełniona przesłanka, o której mowa w art. 219 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”, dotycząca posiadania przez Kandydata osiągnięcia naukowego, które wnosi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki medyczne

Ocena aktywności naukowej i współpracy z innymi ośrodkami

Dr n. med. Andrzej Załęski jest autorem/współautorem 19 prac oryginalnych (13 prac oryginalnych oraz 6 prac oryginalnych włączonych do cyklu), 47 prac przeglądowych i opisów przypadków oraz 4 rozdziałów w podręcznikach naukowych.

Łączny współczynnik oddziaływania IF opublikowanych prac (po wyłączeniu prac wchodzących w skład cyklu), w których autorem/współautorem jest Habilitant wynosi 75,716; wg punktacji MNiSW to 1578 punktów. Większość wysoko punktowanych prac powstała po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk medycznych. Liczba cytowań wg bazy Web of Science, bez autocytowań, wynosi 249 a index Hirscha z bazy Web of Science 7. Dorobek publikacyjny kandydata jest znaczący ilościowo i jakościowo, świadczy o konsekwentnym rozwijaniu aktywności naukowej po uzyskaniu stopnia

naukowego doktora.

Jako osiągnięcia naukowe, które wniosły znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki medyczne a nie zostały ujęte w cyklu habilitacyjnym, należy wymienić prace związane z epidemiologią chorób zakaźnych a także wybranych aspektów gastroenterologii dziecięcej. Na szczególną uwagę zasługują badania dotyczące eozynofilowego zapalenia przełyku u europejskich dzieci (kohorta RetroPEER) przeprowadzone we współpracy 26 europejskich ośrodków i opublikowane w *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition* 2019 oraz badania dotyczące zaburzeń czynnościowych przewodu pokarmowego (publikacje *Scientific Reports* 2022 i *Clinical Gastroenterology and Hepatology* 2016).

W obszarze chorób zakaźnych dorobek naukowy Kandydata wyróżnia gotowość do podejmowania aktualnych tematów wynikających z występowania nowych zjawisk epidemiologicznych i reagowania na aktualne zagrożenia. Wyniki Jego badań, w szczególności tych dotyczących błławicy i zakażeń SARS -Cov-2 przyczyniły się istotnie do postępu wiedzy w dyscyplinie nauk medycznych w dziedzinie chorób zakaźnych.

Prace naukowe dra n.med. Andrzeja Załęskiego były wielokrotnie nagradzane przez różne gremia. Dwukrotnie, w latach 2023 i 2025, otrzymał III Nagrodę Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS, i również dwukrotnie, w latach 2023 i 2025, Nagrodę Zespołową za osiągnięcia naukowe III stopnia Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Ponadto

Dr n. med. Andrzej Załęski jest członkiem kilku towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS (PTN AIDS), Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych (PTEiLChZ), European AIDS Clinical Society (EACS), Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego (PTP) i Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci (PTGHiŻD).

Aktywność naukowa Kandydata wyraża się ponadto aktywnym udziałem w wielu konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych.

W pierwszych latach pracach były to wystąpienia na konferencjach

pediatrycznych:

- w 2012 roku wygłosił wykład pt. „Zapalenie przełyku” podczas konferencji Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego w Warszawie;
- w 2013 roku przedstawił abstrakt pt. „Correlation of clinical symptoms, endoscopic features and density of oesophageal eosinophilia in children with newly-diagnosed eosinophilic esophagitis” podczas konferencji European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition (ESPGHAN) w Londynie;-
- pracę pt. „Tuberculous pericarditis in pediatric patient” prezentował w 2017 roku czasie Walter Marget Educational Workshop, wydarzenia organizowanego przez European Society for Pediatric Infectious Diseases w Madrycie (Hiszpania) oraz w ramach kursu „The Children’s Hospital of Philadelphia – Pediatric Infectious Diseases”, organizowanego przez American-Austrian Foundation (AAF) w Salzburgu (Austria).

Z kolei w 2021 roku przedstawił opis przypadku pacjenta z AIDS i kala-azar w Poznaniu (Polska).

W ostatnich latach wielokrotnie był wykładowcą na konferencjach Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS (PTN AIDS) oraz Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych (PTEiLChZ).

Wiele badań naukowych Kandydata była prowadzona w ramach współpracy wieloośrodkowej. Spośród ośrodków krajowych i zagranicznych, z którymi dr Załęski nawiązał współpracę naukową i która zaowocowała wartościowymi pracami oryginalnymi na szczególną uwagę zasługują:

- European Union Reference Laboratory for Parasites (EURL-P), WHO Collaborating Centre for Cystic and Alveolar Echinococcosis (One Health), Unit of Foodborne and Neglected Parasitic Diseases (DMI) oraz z Instytut Medycyny Tropikalnej w Gdyni.– praca dotycząca nadzoru epidemiologicznego bąblowicy wielojamowej w Europie i Polsce
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet w Białymstoku oraz Uniwersytet w

Gdańsku – badania badań nad lekoopornością HIV-1 w Polsce, które zaowocowały czterema publikacjami wchodzącymi w skład cyklu habilitacyjnego

- Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie, Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii w Warszawie, Centre for Molecular Biophysics w Orléans (Francja), The Houston Methodist Research Institute and Hospital oraz The University of Texas (USA), Institute of Genetics and Development of Rennes (Francja)
 - praca dotycząca epidemiologii zakażeń SARS-CoV-2 u dorosłych i dzieci
- Institute of Gastroenterology, Nutrition, and Liver Disease, Schneider Children's Medical Center of Israel – praca dotycząca diagnostyki i leczenia eozynofilowego zapalenia przelyku
- Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie oraz Zakład Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu- współpraca w zakresie badań nad zatruciami u dzieci
- Instytut Medycyny Tropikalnej w Gdyni- współpraca w zakresie badań nad malarią w Polsce.

Stwierdzam, że została spełniona przesłanka, o której mowa w art. 219 ust.1 pkt 3. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”, dotycząca wykazywania się przez Kandydata istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej w szczególności zagranicznej

Ocena dorobku dydaktycznego i organizacyjnego

Dr n.med. Andrzej Załęski jest aktywnym dydaktykiem zarówno w obszarze szkolenia przeddyplomowego jak i podyplomowego. Prowadzi zajęcia dydaktyczne (ćwiczenia, seminaria, wykłady) dla studentów kierunków lekarskiego, lekarsko-dentystycznego oraz nauk o zdrowiu, w tym English Division w Klinice Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Z wielkim zaangażowaniem sprawuje opiekę nad Studenckim Kołem Naukowym przy Klinice Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii. W 2017 roku otrzymał Nagrodę Zespołową Dydaktyczną II stopnia Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za współautorstwo podręcznika „Gastroenterologia dziecięca – poradnik lekarza praktyka” (Warszawa). Był opiekunem specjalizacji z pediatrii lek. Martyny

Szwejkowskiej a od 2020 roku jest opiekunem specjalizacji z chorób zakaźnych dr n. med. Agnieszki Lembas. W ramach kształcenia podyplomowego jest wykładowcą na kursach specjalizacyjnych w zakresie chorób zakaźnych organizowanych przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego.

Doktor Andrzej Załęski był w latach 2024-2025 promotorem pomocniczym w jednym zakończonym przewodzie doktorskim- dr n. med. Agnieszki Lembas pt. „Wpływ terapii antyretrowirusowej na wybrane aspekty ryzyka sercowo-naczyniowego i parametry immunologiczne u zakażonych HIV” promotor dr hab. n. med. Tomasz Mikula).

Osiągnięcia w działalności dydaktycznej i organizacyjnej dr n. med. Andrzeja Załęskiego potwierdzają, że jest aktywnym dydaktykiem wykazującym zaangażowanie w pracy ze studentami w ramach opieki nad kołem naukowym a także w prowadzenie szkoleń w zakresie kształcenia podyplomowego. Jest uznanym i rozpoznawalnym w środowisku wykładowcą na konferencjach krajowych i międzynarodowych. Był recenzentem wielu publikacji naukowych, co świadczy o uznaniu dla Jego wiedzy eksperckiej.

W konkluzji stwierdzam, że dr n.med. Andrzej Załęski spełnia wszystkie kryteria ustawowe zawarte w art 219 Ustawy o nauce i szkolnictwie wyższym z dnia 20 lipca 2018roku. Cykl publikacji przedstawiony jako podstawa w postępowaniu habilitacyjnym jest oryginalnym i samodzielnym osiągnięciem Autora, wnoszącym istotny wkład w rozwój nauk medycznych w obszarze chorób zakaźnych. Jego znacząca aktywność naukowa często realizowana jest w zespołach utworzonych z naukowców wielu instytucji naukowych krajowych i zagranicznych, co świadczy o umiejętności nawiązywania wartościowej współpracy. Bardzo pozytywnie oceniam dorobek dr n.med. Andrzeja Załęskiego we wszystkich obszarach i rekomenduję podjęcie dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne.

Prof. dr hab. med. Małgorzata Inglot